

Conjunctuurindicator

mei 1989

In december heeft De Nederlandsche Bank een nieuwe conjunctuurindicator voor Nederland gepresenteerd, die de conjunctuur beschrijft en deze tevens vijf maanden vooruit voorspelt¹. Deze indicator is onlangs in *ESB* geïntroduceerd² en zal voortaan elke maand in *ESB* worden gepubliceerd. Onderstaand artikel is het eerste in deze rubriek en geeft een vooruitblik op de conjunctuur tot en met juli 1989.

Voorlopig nog conjuncturele opleving

De DNB-indicator is samengesteld uit vijf economische reeksen die in hun ontwikkeling systematisch en op plausibele wijze vooruitlopen op de conjunctuur en dientengevolge opgevat kunnen worden als indicator voor het toekomstige conjunctuurbeloop. De desbetreffende reeksen zijn vermeld in tabel 1. De indicator onderscheidt zich van de bestaande indicatoren voor Nederland door de keuze van de samenstellende reeksen, maar vooral ook door de wijze waarop de conjunctuurbeweging is berekend.

De DNB-indicator voorspelt de conjunctuur tot en met juli 1989. De indicator laat tot het einde van de voorspelperiode een voortgaande conjuncturele opleving zien. De stijging van de indicator neemt echter, met name vanaf februari 1989, in kracht af, wat erop zou kunnen duiden dat de groei van de productie in de komende maanden afvlakt. Deze afvlakking is sterker dan volgens de indicator van een maand geleden³.

Indien onderscheid wordt gemaakt naar de afzonderlijke bijdragen van de vijf componenten waaruit de indicator is samengesteld, dan blijken met name de uitkomsten van de twee vragen van de CBS-conjunctuurenquête – verwachte bedrijvigheid en feitelijke orderontvangst – en de uitkomst van de NCM-enquête – verwachte omzet van nieuwe NCM-polishouders – op een afvlakking in de opgaande conjunctuurbeweging te duiden, zie tabel 1. De IFO-conjunctuurindicator voor de Duitse industrie en de reële geldhoeveelheid vertonen in de beschouwde periode een onverminderde stijging. Tabel 1 geeft tevens de gewichten van de componenten in de indicator.

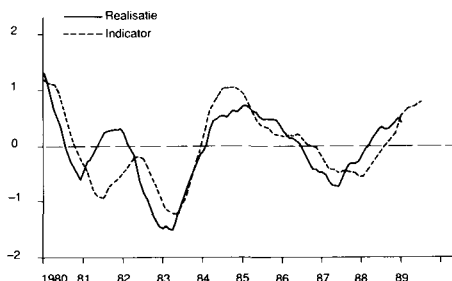
In de figuur is de conjunctuur weergegeven als afwijking van de trend. De trend van de productie in de verwerkende industrie, die ten grondslag ligt aan de in de figuur getoonde realisatiereeks, zal in juli 1989, evenals in de voorgaande maanden, een groei vertonen van naar schatting 2% ten opzichte van het niveau van een jaar tevoren, zie tabel 2. De conjuncturele component van de industriële produktiegroei zal de komende maanden teruglopen van 1,8 procentpunten

Tabel 1. Bijdragen van de componenten aan de mutatie in de conjunctuurindicator (gemiddelden per maand)

Component	feb'88- jan'89	feb'89- juli'89	(Gewicht)
IFO-conjunctuurindicator, Duitsland	0,02	0,02	(0,209)
Verwachte bedrijvigheid, industrie	0,02	0,00	(0,218)
Feitelijke orderontvangst, industrie	0,02	0,01	(0,222)
Verw. omzet nieuwe NCM-polishouders	0,02	-0,00	(0,174)
Reële geldhoeveelheid	0,01	0,01	(0,177)
Indicator	0,09	0,04	(1,000)

Toelichting: de bijdragen luiden in de eenheden van de figuur, dat wil zeggen genormaliseerde waarden.

Figuur. DNB-conjunctuurindicator

Tabel 2. Groei industriële productie volgens de indicator^a

1989	feb	mrt	apr	mei	juni	juli
Trend	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Conjunctuur	1,8	1,8	1,6	1,5	1,4	1,4
Groei	3,8	3,8	3,6	3,5	3,4	3,4

a. In procenten t. o. v. de overeenkomstige maand van het vorige jaar

in februari tot 1,4 procentpunten in juli 1989. Hierin komt de hiervoor vermelde afvlakking van de conjunctuurindicator tot uiting. De trendmatige en de conjuncturele ontwikkeling te zamen resulteren in een iets minder sterke groei voor de maanden april tot en met juli.

In hoeverre de conjuncturele opleving haar einde nadert en een omslagpunt nabij is, valt in dit stadium nog moeilijk te zeggen. Overigens dient een omslagpunt niet onmiddellijk geïnterpreteerd te worden als een voorbode van een recessie, tot uiting komend in een absolute daling van de economische bedrijvigheid. Gelet ook op de onderliggende trendmatige groei ligt dit niet voor de hand. Voor zover zich al een conjuncturele omslag zou voordoen zal dit vooral een groei-vertraging zijn.

Een recessie wordt ook niet door het Centraal Planbureau verwacht. Het *Centraal economisch plan 1989* raamt de groei van de productie van bedrijven in 1988 en 1989 op 3,5% respectievelijk 4% en de CPB-publikatie *Economisch beeld 1990* voorziet voor 1990 een groei van 3,25%. Het beoogde van de conjunctuurindicator tot en met juli 1989 met een eventuele omslag in de periode daarna past in het door het CPB geschetste beeld van een groeiversnelling in 1988 en 1989 en een lichte groeivertraging in 1990. Hierbij moet worden bedacht dat de CPB-groecijfers op jaarbasis en die van de indicator op maandbasis zijn.

Concluderend laat de conjunctuurindicator voorlopig nog een conjuncturele opgang zien, zij het dat deze de komende maanden iets in kracht lijkt af te nemen.

De DNB-conjunctuurindicator wordt samengesteld door dr. J.A. Bikker en drs. L. de Haan, werkzaam bij de Nederlandsche Bank, op respectievelijk de afdeling Wetenschappelijk onderzoek en econometrie en de Studiedienst.

1. J.A. Bikker en L. de Haan, *Conjunctuur en conjunctuurprognose: een conjunctuurindicator voor Nederland*, De Nederlandsche Bank, *Kwartaalbericht 1988*, nr. 3, december 1988, blz. 71-83.

2. M.M.G. Fase en H.C.J. van der Wielen, *Grandeur en malheur van de conjunctuurbarometer*, *ESB*, 5 april 1989, blz. 332-336 en 341.

3. Zie figuur 2 in Fase en Van der Wielen, op. cit.